

Terugkeer in diverse soorten koude



De kinderen Hoyer konden, toen ze in 1955 uit Soerabaja in Oss arriveerden, gebinddoekt de vaderlandse steden en rivieren aanwijzen op de kaart. Omgekeerd hadden hun Brabantse klasgenootjes

geen benul van het koloniale leven in de verre Oost: of zij vroeger in hutten woonden? Het zou allemaal niet zo erg zijn, als de naoorlogse 'remigratie' al niet met zoveel soorten van kou gepaard was gegaan. Daar zit je opeens als Indische familie, gewend aan een groot huis met baboes, in een nederige arbeiderswoning, omringd door boerenkinkels die neerkijken op je donkerder huid.

Asta's ogen, een familiebiografie van Eveline Stoel, vertelt het verhaal dat me-

nig 'indo' en menige 'belanda' zal herkennen. Nu de afstand tot de oorlog groeit en de Indische bevolkingsgroep zoetjesaan verdwijnt, wordt duidelijker wat al die verschillende mensen bond, en verdeelde. Formeel Hollands zijn, maar je anders voelen. Je aanpassen en Avro kijken, veilig in het midden - welke Indo herkent het niet? Het hielp bij een perfecte integratie - voor wie niet verder keek dan de beleefde glimlach. Dat Marion Bloem zo lang als enige de Indische stilte verbrak, is tekenend voor nog veel onverwoord ongemak. Dat nu een ingetrouwde 'belanda' deze fraaie kroniek van een gecompliceerde cultuurgeschiedenis schreef, misschien ook.

Mirjam Schöttelndreier

★★★★

Eveline Stoel: Asta's ogen - De levenskracht van een Indische familie.

Nijgh & Van Ditmar; 350 pagina's; 19,90.
ISBN 978 90 388 9323 5.